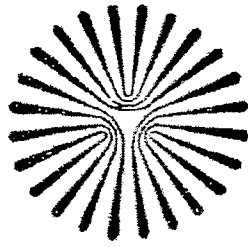

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۴۴۴ ✓

دانشگاه شاهرود پیام نور

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته: زبان و ادبیات فارسی

دانشکده: ادبیات و علوم انسانی

گروه علمی: زبان و ادبیات فارسی

عنوان پایان نامه:

فرهنگ تشبیهات در قصاید

و غزلیات قاننی شیرازی

استاد راهنما:

دکتر سعید حاتمی

استاد مشاور:

دکتر سید مهدی خیر اندیش

نگارش:

محمد رئیسی قربان آبادی

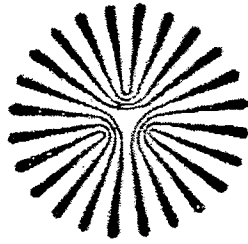
ماه و سال:

بهمن ماه ۱۳۸۷

کتابخانه مرکزی
شهر شاهرود

۱۳۸۸ / ۴ / ۲۲

۱۲۶۳۳۷

دانشگاه پیام نور

بسمه تعالی

تصویب نامه / رساله

پایان نامه / رساله تحت عنوان : فرهنگ تشبیهات در قصاید و غزلیات قا آنی شیرازی که توسط محمد رئیسی قربان آبادی در مرکز دانشگاه پیام نور شیراز تهیه و به هیأت داوران ارائه گردیده است مورد تأیید می باشد .

درجه ارزشیابی : عالی

نمره : ۱۸/۷۵

تاریخ دفاع : ۱۳۸۷/۱۱/۱۰

اعضای هیأت داوران :

نام و نام خانوادگی

هیأت داوران

مرتبه علمی

امضاء

۱- آقای دکتر سعید حاتمی

استاد راهنما

استاد یار

۲- آقای دکتر سید مهدی خیر اندیش

استاد مشاور

استاد یار

۳- آقای دکتر احمد طحان

استاد داور

استاد یار

۴- آقای دکتر اسدا... جعفری

نماینده تحصیلات تکمیلی

استاد یار

تقدیم نامہ :

تقدیم بہ پدر و مادر عزیز و همسر گرامیم.

تقدیر و تشکر

اینک که در آستانه ی دانش آموختگی در مقطع کارشناسی ارشد از دانشگاه پیام نور شیراز می باشم، بر خود واجب می دانم از محضر استادان بزرگوار که در طول سه سال از خرمن معرفت و دانش آن ها خوشه چینی نموده و در دریای بصیرتشان غوطه ور شدم، سپاس گزاری و تشکر نمایم.

پیش از همه از محضر استاد بزرگوار جناب دکتر سعید حاتمی که راهنمایی این رساله را بر عهده گرفتند و از آغاز فیش برداری تا تدوین و اتمام، قدم به قدم و صفحه به صفحه، با ذهن وقاد خود آن را مو شکافانه مورد بررسی قرار دادند و از راهنمایی های ارزنده خود دریغ ننموده اند خالصانه سپاسگزاری می نمایم.

همچنین از استاد محترم، جناب دکتر سید مهدی خیر اندیش که مشاوره ی این پایان نامه را بر عهده داشتند و همه ی کسانی که در به سامان رسیدن این پایان نامه نقش داشته اند، سپاس گزاری می نمایم.

چکیده

قائنی شیرازی، برجسته ترین شاعر سبک بازگشت ادبی در عصر قاجار است وی مهارت زیادی در سرودن قصاید مدحی و تعزلات زیبا دارد، شناخت ویژگی های شعری، زندگی و اندیشه ی وی نیازمند تحقیق و پژوهش دانشگاهی است.

عنوان این تحقیق « فرهنگ تشبیهات در قصاید و غزلیات قائنی شیرازی» می باشد. تشبیه مهمترین ابراز هنری در دست شاعر است که با آن سخن خود را مؤثر و دلنشین می سازد؛ بنابراین، تشبیه مهم ترین تجلی گاه هنر و نبوع هر شاعری است با بررسی تشبیه در شعر شاعر است که می توان بخشی از سبک شعری او را شناخت؛ زیرا هر شاعری به شکل خاص که فقط مربوط به خودش است از این ابراز هنری استفاده می کند.

نگارنده در این تحقیق نه تنها تشبیهات قائنی را از نظر ارکان تشبیه به دقت بررسی کرده است بلکه نوع و شکل این تشبیهات را هم تعیین نموده است.

علاوه بر این با مشخص کردن بسامد مشابه به های به کار رفته در این تشبیهات، راهی به سوی درک بهتر ابعاد هنر، فکر و اندیشه ی این شاعر توانا گشوده است و در پایان با استفاده از تحلیل آماری و رسم نمودارهای روشن و گویا به یافته های خود نمود عینی بخشیده است.

این تحقیق در مجموع، تصویر جامع و روشنی از طرز کاربرد تشبیه در دیوان قائنی شیرازی فراروی خوانندگان قرار می دهد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	پیشگفتار
	فصل اول: کلیات
۳	۱-۱. بیان مسأله یا موضوع.....
۳	۲-۱. سؤال ها یا فرضیه های پژوهشی.....
۳	۳-۱. واژگان کلیدی.....
۴	۴-۱. روش تحقیق.....
۴	۱-۵-۱. هدف کلی.....
۴	۲-۵-۱. هدف های جزئی.....
۴	۶-۱. پیشینه ی تحقیق.....
	فصل دوم: زندگی نامه اوضاع اجتماعی و سیاسی عصر شاعر، آثار و سبک حکیم قآنی شیرازی
۶	۱-۲. زندگی نامه.....
۶	۲-۱-۱. نام حکیم قآنی، زادگاه و سال تولد.....
۶	۲-۱-۲. پدر قآنی، اصل و نسب.....
۷	۲-۱-۳. محیط زندگی و مراحل تحصیل.....
۱۰	۲-۱-۴. وضعیت خانوادگی قآنی.....
۱۲	۲-۱-۵. سفرهای قآنی.....
۱۳	۲-۱-۶. اخلاق، پسندها و سیمای ظاهری قآنی.....
۱۵	۲-۱-۷. چگونگی درگذشت، سال وفات و آرامگاه.....
۱۶	۲-۱-۸. اوضاع اجتماعی، سیاسی، اقتصادی عصر شاعر.....
۲۰	۲-۱-۹. ممدوحان قآنی، القاب و عناوینی که شاعر از جانب آن ها دریافت می کند.....
۲۴	۲-۱-۱۰. کسانی که قآنی مورد انتقاد و هجو قرارشان داده است.....
۲۶	۲-۱-۱۱. قآنی و تقلید و تتبع سخنوران گذشته.....
۲۸	۲-۱-۱۲. آثار قآنی.....
۳۲	۲-۱-۱۳. سبک قآنی.....
۳۴	۲-۱-۱۴. محاسن و معایب شعر قآنی.....
۳۹	۲-۱-۱۵. آرایه های سخن قآنی.....

فصل سوم: خیال

۴۵ ۱-۳. علم بیان
۴۵ ۲-۳. تشبیه
۴۶ ۱-۲-۳. اغراض تشبیه
۴۷ ۲-۲-۳. ارکان تشبیه
۴۸ ۳-۲-۳. انواع تشبیه از جهت وجود یا عدم وجود ادات تشبیه
۵۰ ۴-۲-۳. انواع تشبیه به لحاظ وجه شبه
۵۳ ۵-۲-۳. انواع تشبیه به اعتبار طرفین
۵۵ ۶-۲-۳. انواع تشبیه به اعتبار مفرد، مقید و مرکب بودن طرفین
۵۶ ۷-۲-۳. انواع تشبیه به اعتبار تعدد طرفین
۵۷ ۸-۲-۳. تشبیه وهمی و خیالی
۵۷ ۹-۲-۳. اقسام دیگر تشبیه
۵۸ ۱۰-۲-۳. تشبیه حماسی
۵۹ ۱۱-۲-۳. نو کردن تشبیه
۵۹ ۳-۳. استعاره
۵۹ ۱-۳-۳. استعاره مصرحه
۶۰ ۲-۳-۳. استعاره مرشحه
۶۰ ۳-۳-۳. استعاره مکتبه
۶۰ ۴-۳-۳. استعاره تخیلیه
۶۱ ۴-۳. حقیقت و مجاز
۶۱ ۱-۴-۳. علاقه ی مجاز
۶۲ ۵-۳. کنایه
۶۳ ۱-۵-۳. تلویح
۶۳ ۲-۵-۳. رمز
۶۳ ۳-۵-۳. ایما
۶۴ ۴-۵-۳. تعریض
فصل چهارم: تشبیه در دیوان قاننی	
۶۵ ۱-۴. غزلیات
۱۱۸ ۲-۴. قصاید

فصل پنجم: فرهنگ تشبیهات

- ۱۷۳ ۱-۵. فرهنگ الفبایی مشبه.....
۱۹۲ ۲-۵. فرهنگ الفبایی مشبه به.....
۲۱۱ ۳-۵. فرهنگ الفبایی ادات تشبیه.....

فصل ششم: نتیجه گیری

- ۲۱۷ ۱-۶. بسامد انواع تشبیه در دیوان حکیم قاننی شیرازی.....
۲۱۷ ۱-۱-۶. بسامد طرفین تشبیه به لحاظ ویژگی های حسّی و عقلی.....
۲۱۸ ۲-۱-۶. بسامد طرفین تشبیه به لحاظ ویژگی های مفرد، مقید و مرکب.....
۲۱۸ ۳-۱-۶. انواع تشبیه بر حسب وجه شبه.....
۲۱۹ ۴-۱-۶. انواع تشبیه بر حسب ادات.....
۲۱۹ ۵-۱-۶. بسامد سایر تشبیهات.....

علائق اختصاری

لغت نامه دهخدا	۱- ل.
برهان قاطع	۲- بق.
صفحه	۳- ص.
صفحات	۴- صص.
جلد	۵- ج.
غزلیات	۶- غ.
قصاید	۷- ق.
پایان نامه	۸- پ.

پیشگفتار

زیبایی دوستی، جلوه ای از فطرت انسان است، چون زیبایی نوعی تجسم کمال است و انسان کمال گرا، پس ادبیات که تجلی گاه زیبایی هاست پاسخی است به این میل و گرایش فطری انسان. اگر ادبیات را نادیده بگیریم، فطرت انسانی را نادیده گرفته ایم. هنرهای دیگر نیز چون به کمال خویش رسند به ادبیات می رسند. خط در کمال خویش از شعر بهره می گیرد، سینما و تئاتر نیز در واقع وامدار ادبیات است.

پس ادبیات، تجسم زیبایی است و تجلی گاه اندیشه و فرهنگ آنان که ادبیات را درک نمی کنند، معنای حیات انسان را نیافته اند و به قلمرو شکوهمند کمال و زیبایی گام نگذاشته اند.

اینک یک بار از خود بپرسیم اگر سعدی، مولانا، فردوسی و حافظ در ایران، گوته در آلمان، شکسپیر در انگلستان، هوگو در فرانسه، هومر در یونان و دیگر چهره های درخشان و بزرگ ادبیات در جای جای جهان نبودند آیا از تمدن امروزی نشانی می بود؟ و اگر امروز ادبیات نباشد زندگی معنا و طراوت و ژرفا و شکوفایی می یابد؟

کلام ادبی، نظم بخشیدن به کلمات سخته است، تا ظرفی زیبا و جذاب پدید آید برای اندیشه های زیبا و متعالی. این کلام بی شک تماشایی تر، دل پذیرتر و گیراتر و گواراتر از کلام عادی است.

بی تردید کتب مقدس چون تورات، انجیل، زبور، اوستا و قرآن بر زندگی انسان ها بسیار تأثیر گذاشته اند و بخشی از این تأثیر گذاری به خاطر این بوده است که این کتابها در ساختار خود، بهره مند از زیبایی های ادبی هستند و جز این هم انتظار نمی رود که خدای زیبا و زیبایی آفرین، با زبان

زیبا با انسان سخن بگوید، پس ادبیات زبان خداست، زبان پیامبران و زیبا اندیشان است و بدون آن امکان انتشار و تجلی بخشی از زیبایی نیست.

حال که زیبا گفتن و جذاب سرودن، رسالت ادبیات است، پس ما می توانیم از چشم انداز ابزارهای بلاغی به تبیین، توضیح و کالبد شکافی این زیبایی پردازیم و رمز و راز این تأثیر گذاری شگرف را کشف کنیم و با بررسی آثار ادبی از نظر صور خیال، بخشی از این زیبایی ها را آشکار سازیم.

تشبیه، یکی از ارکان مهم صور خیال و زیبایی شناسی است. در این جُستار ما برآنیم تا در شعر قآنی شیرازی، یکی از شاعران برجسته سبک بازگشت ادبی، این ابزار بلاغی مهم را بررسی کنیم و تصاویری را از زیبایی شعر وی تحت عنوان «فرهنگ تشبیهات در قصاید و غزلیات قآنی» ارائه نماییم.

این تحقیق در شش فصل گردآوری شده است که ترتیب فصول آن، چنین است:

فصل اول، شامل مبادی تحقیق، موضوع، اهداف، پیشینه ی تحقیق و ... می باشد.

فصل دوم، به زندگی، اوضاع اجتماعی - سیاسی و اقتصادی عصر شاعر، آثار و سبک شعری قآنی شیرازی اختصاص دارد. در این فصل آثار و ویژگی های شعریش بررسی می شود.

فصل سوم، به مباحث مربوط به فصاحت و بلاغت و عناصر بیانی به ویژه تشبیه و تقسیم بندی های مختلف آن اختصاص دارد.

فصل چهارم، انواع تشبیه در شعر قآنی می پردازد که از نظر حجم و اهمّیت از عمده ترین فصلهای این تحقیق می باشد.

در فصل پنجم، انواع تشبیه را به صورت فرهنگ نامه ی الفبایی بر اساس مشبه، مشبه به و ادات تشبیه در آمده است.

فصل ششم، نتیجه گیری است که به بسامد انواع تشبیه، نمودارها و نتیجه تحقیق پرداخته شده است.

فصل اول

کلیات

۱- کلیات

هر تحقیق و پژوهش احتیاج به طرح کلی دارد که چشم اندازی از مراحل و چگونگی اجرای پژوهش مورد نظر را بیان نماید. برای رسیدن به این هدف تلاش شده است در این بخش سؤال ها و فرضیه ها، روش تحقیق و پژوهش، هدفها و پیشینه ی تحقیق به روشنی بیان شود.

۱-۱- بیان مسأله یا موضوع

پوشیده بودن زیبایی های ادبی شعر «قآنی شیرازی» که از شاعران برجسته مکتب بازگشت ادبی است ما را بر آن داشت تا به بررسی یکی از مباحث علم بیان یعنی تشبیه در شعر او بپردازیم و بر این اساس انواع تشبیه و ارکان آنها را در مجموعه ای با عنوان «فرهنگ تشبیهات قصاید و غزلیات قآنی شیرازی» گردآوری نماییم.

۱-۲- سؤال ها یا فرضیه های پژوهشی:

الف- در قصاید و غزلیات قآنی شیرازی از چند نوع تشبیه استفاده گردیده است؟

ب- شاعر به چه میزان از تشبیهات حسی و عقلی استفاده کرده است؟

پ- هر یک از انواع تشبیه چند درصد از کل تشبیهات را در «غزلیات و قصاید قآنی شیرازی»

به خود اختصاص داده است؟

۱-۳- واژگان کلیدی

قآنی شیرازی، فرهنگ نامه ی تشبیهات، بسامد انواع تشبیه، مشبه و مشبه به.

۱-۴- روش تحقیق

این تحقیق به روش کتابخانه ای انجام شده است. به این ترتیب که پس از مطالعه کتاب های ارزنده در مورد زندگی و شعر قآنی شیرازی، همچنین صور خیال و علم بیان، مطالب مورد نیاز فیش برداری، دسته بندی و در پایان تایپ و ویرایش شده است. برای تعیین انواع تشبیه، ابتدا اشعار مطالعه شده و از تشبیهات آن یادداشت برداری شده است پس این یادداشتها دسته بندی شده و به صورت الفبایی مرتب شده است تا فرهنگ تشبیهات در قصاید و غزلیات قآنی شیرازی شکل گیرد علاوه بر این درصد انواع تشبیه و سایر ویژگی های آن هم مشخص شده و در نهایت کار نگارش و ویرایش مطالب انجام گرفته است.

۱-۵-۱- هدف کلی

آشکار کردن طرح کاربرد تشبیه در قصاید و غزلیات قآنی شیرازی

۱-۵-۲- هدف های جزئی

الف- تعیین ارکان هر تشبیه به کار رفته و مشخص کردن و ویژگی های هر رکن از قبیل حسی و عقلی، مجمل و مفصل و جز آن.

ب- تعیین درصد به کار رفتن این ویژگی ها در ارکان تشبیه مثل این که چند درصد مشبه ها عقلی است و چند درصد حسی و غیره.

پ- تعیین درصد به کار رفتن هر یک از انواع تشبیه در قصاید و غزلیات قآنی شیرازی، مثلاً چند تشبیه تفضیل و چند تشبیه جمع به کار رفته است.

۱-۶- پیشینه ی تمقیق

در مورد حکیم قآنی شیرازی و شعرش تألیفات ارزشمندی وجود دارد از جمله:

- الف) محجوب، محمد جعفر ۱۳۳۶، دیوان حکیم قآنی شیرازی، تهران، انتشارات نشر اندیشه
- ب) صانعی خوانساری، امیر حسین، ۱۳۸۰ دیوان حکیم قآنی، تهران، انتشارات نگاه.
- پ) بهار، ملک الشعراء، خطابه ی بهار درباره ی قآنی، تهران، ارمغان سال ۱۴، شماره ۱.
- ت) شمس لنگرودی، محمد، ۱۳۷۲، مکتب بازگشت، تهران، انتشارات مؤلف.
- ث) صفاء ذبیح ا...، ۱۳۶۴، تاریخ ادبیات در ایران، جلد پنجم، تهران، انتشارات فردوس.
- ج) براون، ادوارد، ۱۳۱۶، تاریخ ادبیات ایران (از آغاز عهد صفویه تا زمان حاضر)، ترجمه ی رشید یاسمی، تهران، انتشارات روشنایی.

فصل دوم

زندگی نامه اوضاع اجتماعی

و سیاسی عصر شاعر، آثار و

سبک مکیم قآنی شیرازی

۲- زندگی نامه، اوضاع اجتماعی و سیاسی عصر شاعر، آثار و سبک مکیم قآنی

شیرازی

۲-۱- زندگی نامه

۲-۱-۱- نام مکیم قآنی، زادگاه و سال تولد او:

در گلشن شیراز، شهر شعر، ادب، ذوق و حال در خانواده‌ی مردی سخنور و دانشمند در ۲۹ شعبان سال ۱۲۲۲ هجری قمری کودکی دیده به جهان گشود که هنوز پای از دوران شباب فراتر نهاده بود که یکی از معروف‌ترین سخن‌سرایان عصر خویش گشت، ایشان میرزا حبیب‌الله شیرازی بود.

۲-۱-۲- پدر قآنی، اصل و نسب و شغل او

- پدر حبیب‌الله شیرازی، میرزا محمد علی نام داشت و «گلشن» تخلص می‌کرد. پدر میرزا محمد علی که از اعیان محله‌ی میدان شاه شیراز محسوب می‌شد از طایفه زنگنه بود. ظاهراً پدر میرزا محمد علی، جد قآنی، نیز مردی حکیم و اهل علم و فضل بوده است. زیرا قآنی آنجا که برتری‌های خود را نسبت به خاقانی بر می‌شمارد در باب نیای خویش و فضل او نسبت به نیای خاقانی چنین می‌گوید:

نخست آنکه نیای من آن مهندس راد
که پیر عقل بدش طفل مکتب آداب
هزار مرتبه هست از نیای او افضل
که بود نادان جولاهکی قرین دواب
نیای من همه بخشش به صدر صغه‌ی علم
ز شش جهات اسطقس و هفت حجاب
(قآنی، ۱۳۳۶ ص ۶۷ - ۶۶)

پدر قآنی که شاعر پیشه بوده و به قافیه‌پردازی نیز معروف بود. اشعارش بیشتر در مناقب و مرثی‌های اهل بیت است و صبغه‌ی زهد و عفت دارد.

گلشن‌دارای دیوانی بوده که ظاهراً به چاپ نرسیده است و اشعاری از او در تذکره‌های

دوران قاجاریه مانند تذکره ی دلگشا، فارسنامه ی ناصری و مجمع الفصحا درج شده است. قآنی برای پدر خویش هنرهای نیا را به علاوه ی شاعری بر می شمارد و او را در هر باب برتر از پدر خاقانی می شمارد:

دوم گزید پدرم آن مهین سخنور عصر که فکر بکرش مستغنی است از القاب
سخن چه دانم در باب باب خویش که بود کمال بابش و از باب او براز همه باب
از آنکه بودی گفت پدرم پیوسته زابر و مخزن و دریا ولولوء خوشاب
(قآنی، ۱۳۳۶، ص ۶۷)

۲-۱-۳- محیط زندگی و مراحل تحصیل

قآنی فرزند دوم خانواده بود و دو برادر داشت یکی بزرگتر از خودش و دیگری کوچکتر. برادر بزرگتر حاج میرزا محب علی شیرازی است از وعاظ معروف عصر خویش، و پدر میرزا محمد تقی شیرازی مجتهد بسیار معروف و مرجع تقلید بود. وی تا پایان عمر به هدایت، ارشاد خلق و موعظه آنان پرداخت و سرانجام در عتبات درگذشت. برادر کوچکتر هم میرزا اکبر معروف به «میرزا اکبری» متخلص به «ندیم» بود. مردی عاشق پیشه، آزاد اندیش، لطیف طبع، شاعر، فاضل و دانشمند بود که بیشتر به هزل می پرداخت. از او اشعاری در فارسنامه ی ناصری مندرج است.

اما نام این خانواده ی فضل و ادب را، فرزند دوم، «میرزا حبیب الله قآنی» در اقطار دنیای زیان فارسی پراکنده ساخت و طی زندگانی کوتاه چهل و هفت ساله ی خویش شهرت و آوازه ای عظیم فراهم آورد. چنانکه نام او در دوران حیاتش از مرزهای ایران نیز گذشت و در هندوستان و سایر کشورهای فارسی زبان هوادارانی یافت.

قآنی از هفت سالگی به مکتب می رفت و در یازده سالگی پدرش را از دست داد و با وجود اینکه برادر بزرگش میرزا محب علی کفالت او و برادر کوچکش را به عهده داشت اما این خانواده که از ثروت و مکنت دنیا بی بهره بودند، گرفتار عسرت و فاقه ی بسیار شدند چنانکه قآنی در این هنگام در شرح حال خود نوشته است:

«از نعیم دنیا جز فرش و حصیر و قرص خمیری هیچ نداشتم و احتیاجم بر آن داشت که خود پدر خویش شده راهی پیش گیرم ، طریق اسلاف را شایسته دیدم»^۱

حبیب که قریحه ی شاعری و استعداد علمی پدر را به ارث برده بود از همان ایام کودکی به تحصیل علاقه نشان داد و بعد از مرگ پدر در مدرسه ای از مدارس شیراز به نام «باهلیه»^۲ حجره ای بدست آورد و به تحصیل پرداخت. استعداد فوق العاده ی که نزد معاصرانش از آن به «حافظه ی سرشار و شوق بیشمار» تعبیر می شد ، او را به سرعت در نقد و ادب فارسی و عربی متبحر ساخت. چون یکی دو قصیده در ستایش حسین علی میرزا فرمانفرمای والی فارس و پسر بزرگ فتحعلی شاه سرود، اندک مایه مستمری برایش مقرر شد و شعر و شاعری در نظرش جلوه یافت.

در پانزده سالگی از شیراز سفری به اصفهان کرد و در آنجا مدتی به یادگیری حکمت و ریاضی پرداخت و پس از بازگشت از اصفهان در مدرسه ای در شیراز به تدریس عروض، فنون شعر و دیوان خاقانی و انوری پرداخت و در تدریس با وجود جوانی شهرت پیدا نمود حتی شاهزاده حسن علی میرزا، والی خراسان که در آن ایام در شیراز نزد برادرش حسین علی میرزا فرمانفرمای والی فارس می زیست، به درس او رغبت نشان داد و وقتی شاعر جوان قصیده ای در ستایش او گفت، چنان شیفته ی اطلاعات و مجذوب قریحه ی او شد که او را مداح و ندیم خویش قرار داد.

حسن علی میرزا در همین ایام به ایالت خراسان مأمور شد و شاعر جوان را با خود به آنجا برد. (۱۲۲۹هـ. ق)

در خراسان بود که شاعر جوان برای تکمیل معلومات خود در حکمت و ریاضی فرصت پیدا کرد و از جانب حامی خود مال و خواسته ی کافی هم بدست آورد. علاوه بر آن به مطالعه و

۱- دیباچه نگار، ۱۲۷۲، ص ۳۶۶.

۲- باهلیه، یکی از محلات شیراز است که آن را در زبان عوام باهله نیز می گویند و مدرسه ای در این محل واقع است و به همین نام خوانده می شود. این محله مدفن عدّه ای از اولیای حق، از جمله منذر بن قیس است.